

VÁLKY, NÁSILNOSTI A PRONÁSLEDOVÁNÍ MĚLY ZA NÁSLEDEK HISTORICKY NEBÝVALÝ POČET VYSÍDLENÝCH OSOB

19. června 2017

V důsledku válek, násilností a pronásledování na celém světě dosáhl počet nedobrovolně vysídlených osob dosud nebývalé výše, uvádí se ve zprávě, kterou dnes zveřejnil Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR).

V nové zprávě *Global Trends* (Globální trendy), každoročním hlavním průzkumu UNHCR mapujícím situaci vysídlených osob, se uvádí, že na celém světě bylo ke konci roku 2016 nedobrovolně vysídleno celkem 65,6 milionu osob – zhruba o 300 000 více než o rok dříve. Celosvětově se jedná o obrovský počet lidí, kteří potřebují ochranu.

Číslo 65,6 milionu tvoří tři hlavní složky. První z nich je počet uprchlíků, který dosahuje 22,5 milionu a je vůbec nejvyšší v historii. Z nich 17,2 milionu spadá do odpovědnosti UNHCR a zbytek tvoří palestínští uprchlíci registrovaní naší sesterskou organizací UNRWA. Nejvyšší počet uprchlíků na světě i nadále připadá na syrský konflikt (5,5 milionu), ovšem největším novým faktorem se v roce 2016 stal Jižní Súdán, kde katastrofický kolaps mírového úsilí loni v červenci vyhnal z domovů do konce roku na 739 900 osob (dnes už 1,87 milionu).

Druhou složkou jsou osoby vysídlené v *rámcí* vlastní země, kterých bylo ke konci roku 2016 celkem 40,3 milionu (oproti 40,8 milionu o rok dříve). Vnitřní vysídlení se týká především Sýrie, Iráku a stále velmi palčivé situace v Kolumbii, ovšem problém vnitřního vysídlení je celosvětový a na celkovém počtu nedobrovolně vysídlených osob na světě se podílí téměř ze dvou třetin.

Třetí složkou jsou žadatelé o azyl, tedy lidé, kteří uprchli z vlastní země a žádají o mezinárodní ochranu jakožto uprchlíci. Ke konci roku 2016 bylo žadatelů o azyl na celém světě celkem 2,8 milionu.

Výsledkem je nevysovné lidské strádání v důsledku válek a perzekuce na celém světě: počet 65,6 milionu znamená, že vysídlen je v průměru jeden člověk z každých 113 lidí na světě – to je více, než čítá obyvatelstvo 21. nejlidnatější země světa, Velké Británie.

„Tento počet je nepřijatelný v jakémkoli ohledu a naléhavěji než kdy jindy v historii vypovídá o potřebě solidarity, společného usilování o předcházení krizím a jejich řešení a zajištění řádné ochrany a péče o uprchlíky, vnitřně vysídlené osoby a žadatele o azyl při hledání řešení jejich situace,“ prohlásil Filippo Grandi, Vysoký komisař OSN pro uprchlíky. „Musíme pro tyto lidi dělat víc. Svět, kde zuří konflikty, potřebuje rozhodnost a odvahu, nikoli strach.“

Ke klíčovým poznatkům vyplývajícím ze zprávy patří skutečnost, že velmi vysoké míry dosahuje zejména počet nově vysídlených osob. Z celkových 65,6 milionu nedobrovolně vysídlených osob na celém světě jich během roku 2016 bylo vysídleno 10,3 milionu, přičemž zhruba dvě třetiny z nich (6,9 milionu) jsou uprchlíky ve vlastní zemi. To znamená, že k vysídlení člověka dochází v průměru každé tři sekundy – to je kratší doba, než za jakou přečtete tuto větu.

Naproti tomu návraty uprchlíků a vnitřně vysídlených osob do jejich domovů ve spojení s řešeními jako např. přesídlení do třetích zemí v roce 2016 představovaly vyhlídky na zlepšení situace

některých z nich. Zhruba 37 zemí přijalo k přesídlení celkem 189 300 uprchlíků. Přibližně půl milionu dalších uprchlíků se mohlo vrátit do své domovské země a cca 6,5 milionu vnitřně vysídlených osob se mohlo vrátit do oblasti svého původu, byť mnohdy nebyly okolnosti návratu zdaleka ideální a jejich vyhlídky jsou nejisté.

Ke konci roku 2016 přebývalo celosvětově nejvíce uprchlíků, konkrétně 84 procent, v zemích s nízkým nebo středním příjmem, přičemž každého třetího z nich (4,9 milionu osob) přijaly nejméně rozvinuté země. Tato obrovská nerovnováha odráží několik faktorů, mj. stále chybějící mezinárodní konsenzus ohledně přijímání uprchlíků a geografická blízkost řady chudých zemí k oblastem konfliktů. Dokládá také potřebu poskytování dostatečného financování a podpory zemím a společenstvím, které vycházejí vstříc uprchlíkům a dalším vysídleným osobám: jejich absence by totiž mohla vést k nestabilitě, dopadům na humanitární úsilí o záchranu životů nebo dokonce k druhotnému vysídlení.

Z hlediska populace nadále připadá největší počet vysídlených osob na Sýrii, kde je vnitřně vysídleno nebo do zahraničí jakožto uprchlíci či žadatelé o azyl uprchlo na 12 milionů osob (téměř dvě třetiny obyvatelstva země). Pomineme-li dlouhodobou situaci palestinských uprchlíků, na druhém a třetím místě z hlediska počtu vysídlených obyvatel jsou Kolumbijci (7,7 milionu), resp. Afghánci (4,7 milionu). Následují Iráčané (4,2 milionu) a občané Jižního Súdánu (nejrychleji rostoucí vysídlená populace na světě – do konce loňského roku jich z domovů uprchlo 3,3 milionu).

Děti, které tvoří polovinu všech uprchlíků na světě, i nadále nesou nepřiměřené břímě strádání zejména proto, že jsou zranitelnější. Je tragické, že 75 000 žádostí o azyl podaly děti, které cestovaly samy nebo byly odloučeny od rodičů. Zpráva uvádí, že i tento číselný údaj je proti skutečnému počtu pravděpodobně podhodnocen.

UNHCR odhaduje, že na konci roku 2016 bylo minimálně 10 milionů osob bez státní příslušnosti, případně čelilo riziku její ztráty. Údaje zaznamenané vládami a sdělené UNHCR však uvádějí pouze 3,2 milionu osob bez státní příslušnosti v celkem 75 zemích.

Zpráva *Global Trends* je statistickým posouzením nedobrovolného vysídlení, a tudíž se nezabývá řadou důležitých jevů, k nimž v roce 2016 v situaci uprchlíků došlo. K nim patří zvyšující se politizace azylových otázek v mnoha zemích a vzrůstající omezování dostupnosti ochrany v některých oblastech, ale i pozitivní jevy jako např. historické summity na téma uprchlíků a migrantů v září 2016, následná Newyorská deklarace, nový celospolečenský přístup k řízení záležitostí vysídlení, který je součástí Komplexního rámce pro reakci na uprchlickou krizi, i obrovská velkorysost hostitelských zemí a dárcovských vlád k uprchlíkům a dalším vysídleným.

UNHCR připravuje zprávu *Global Trends* každoročně na základě svých vlastních údajů, dat získaných od svého partnerského Střediska pro monitoring vnitřně vysídlených osob a údajů poskytovaných vládami států.

Další informace

Zpráva *Global Trends* vychází v předvečer [Světového dne uprchlíků](#), jenž připadá na **20. června**. Pro televize, rádia, organizace vydávající zprávy a další pracovníky médií: úplný multimediální obsahový balíček, celou zprávu *Global Trends* a kontaktní údaje na mluvčí UNHCR v jednotlivých zemích i na mezinárodní úrovni naleznete na webových stránkách [Global Trends media page](#)

Zdroj: <http://www.unhcr.org/news/press/2017/6/5943ec594/war-violence-persecution-push-displacement-new-unprecedented-high.html>